

Werken als gepensioneerde, wat houdt u over?

Met pensioen zijn en toch nog een beetje werken. U kunt het doen uit (financiële) noodzaak of voor de arbeidsvreugde, maar in beide gevallen kan dit extra inkomen u duur te staan komen! Zelfs wie binnen de grenzen van de pensioendienst blijft, riskeert een ijskoude fiscale douche!

“Beste redactie,

Met mijn pensioen van om en bij de 1000 euro netto per maand heb ik het soms moeilijk om uit de kosten te raken, laat staan nog wat te kunnen sparen. Zolang ik kan, probeer ik dan ook nog een centje bij te verdienen als zelfstandig vertegenwoordiger. Maar uit werken gaan als gepensioneerde kost ook geld!

Om te beginnen moet ik sociale bijdragen betalen die mij geen extra pensioen opleveren omdat mijn zelfstandige activiteit geen hoofdberoep is. Nu merk ik dat ik op de koop toe financieel gestraft word doordat de fiscus mijn beide inkomens samentelt en de belastingvermindering voor gepensioneerden terugschroeft. Ik vraag mij af of het wel de moeite loont dat ik iets bijverdien.”

F. Leblanc, Hélécine

Wie als gepensioneerde werkt en daarvoor een loon ontvangt, betaalt bijdragen voor de sociale zekerheid en die leveren inderdaad geen extra pensioen op. Zeker wie bovenop zijn rustpensioen nog iets wil bijverdienen, haalt dan ook het best eerst even zijn rekenmachine boven. Niet alleen bepaalt de pensioendienst de grenzen waarbinnen toegelaten arbeid mogelijk is (zie kader *Grenzen toegelaten arbeid gepensioneerden*, p. 69), maar ook de fiscus speelt een belangrijke rol! Wie naast zijn pensioen een ander inkomen verdient (hoe klein dat ook) zal immers niet meer ten volle kunnen genieten van de belastingvermindering voor gepensioneerden.

Om de zaken duidelijk voor te stellen, vertrekken we van een voorbeeld dat vergelijkbaar is met dat van lezer Leblanc. Stel dat Julien 62 jaar is, al meer dan een jaar met pensioen en dat hij tegelijkertijd een activiteit begonnen is als zelfstandig vertegenwoordiger. Hij ontvangt een netto-

pensioen van € 1000 per maand, dus € 12.000 per jaar. In 2009 verdiende hij € 9000 extra.

Sociale zekerheid

Een gepensioneerde die bijverdient als **zelfstandige** betaalt sociale bijdragen. Het zijn echter louter solidariteitsbijdragen, die geen extra pensioen opleveren.

In ons voorbeeld: Vermits Julien zijn activiteit begonnen is op het moment dat hij met pensioen ging, betaalt hij elk kwartaal een forfaitaire voorlopige bijdrage van € 99,08 (3,675% van een minimuminkomen van € 2616,35 per kwartaal), dus € 396,32 voor heel 2009. Wanneer zijn reële inkomen gekend zal zijn, zal er een regularisatie plaatsvinden. Dan worden zijn bijdragen berekend op wat hij werkelijk verdient heeft en hij zal het verschil in één keer moeten bijpassen. Het is dus aangeraden van bij het begin zo realistisch mogelijke bijdragen te betalen.

WEETJE Denkt u dat uw inkomsten minder zullen bedragen dan € 2616,35 per kwartaal (dit is € 10.465,40 per jaar), dan kunt u een vrijstelling vragen. Maar overschrijdt u deze bijverdiengrenzen met 15% of meer, dan zal uw pensioen geschorst worden en dan zult u de normale (volledige) bijdragen betalen.

Een gepensioneerde die bijverdient als **werknemer** betaalt sociale-zekerheidsbijdragen. Ook dit zijn solidariteitsbijdragen, ze leveren geen extra pensioen op.

De grenzen van de pensioendienst

Bijverdienen bij het pensioen mag maar binnen bepaalde grenzen. Deze grenzen werden al meermaals

aangepast, de laatste keer in 2008, maar ze worden niet automatisch (bijvoorbeeld jaarlijks) versoepeld of geïndexeerd. De huidige bedragen vindt u hieronder.

Verschillende grenzen.

De grenzen verschillen naargelang het pensioen dat u ontvangt (overlevingspensioen of rustpensioen) en of u nog kinderen ten laste hebt of niet. Hoeveel u mag bijverdienen hangt ook af van uw leeftijd: bent u tussen de 60 (het vroegste moment om met pensioen te kunnen gaan) en de 65 jaar, dan mag u minder bijverdienen dan na uw 65ste. Het bedrag dat u mag bijverdienen, geldt per jaar. Het maakt niet uit of u het hele jaar werkt of niet. Er is dus geen pro rata berekening (een berekening in verhouding tot het aantal gewerkte maanden), tenzij in volgende gevallen:

■ Als u 65 wordt en u was al vroeger aan het bijverdienen. Wordt u bijvoorbeeld 65 op 18 maart, dan zal de pensioendienst de grens voor 65-plussers toepassen vanaf 1 april. Er →

Grenzen toegelaten arbeid gepensioneerden

		U hebt enkel een overlevingspensioen en u bent jonger dan 65 jaar (*)		U hebt een rustpensioen of een rust- en overlevingspensioen	
				Tussen 60 en 65 jaar	Na 65 jaar
U bent loontrekkende (brutobedragen)	Zonder kinderlast (op 1 jan. van het jaar)	€ 17.280	€ 7.421,57	€ 21.436,50	
	Met kinderlast	€ 21.600	€ 11.132,37	€ 26.075	
U bent zelfstandige (nettobedragen) (**)	Zonder kinderlast (op 1 jan. van het jaar)	€ 13.824	€ 5.937,26	€ 17.149,19	
	Met kinderlast	€ 17.280	€ 8.905,89	€ 20.859,97	

(*) Als u enkel een overlevingspensioen ontvangt en ouder bent dan 65, dan gelden dezelfde grenzen als voor personen die een rust- en overlevingspensioen genieten.

(**) Met nettobedragen wordt bedoeld: na aftrek van de sociale bijdragen en de beroepskosten die de fiscus heeft aanvaard.

Recht – Pensioen

OPINIE

Christiane Robert

is voorzitter van de vzw Seniorflex, een organisatie die opkomt voor de rechten van bijverdieners.

“Wat is een pensioen? Alvast geen verzekering tegen het risico om niet meer te kunnen werken. En ook geen cadeautje van de staat. Een pensioen is een uitgesteld loon dat *in reserve* wordt gehouden, met een garantie van de staat. Dit inkomen wordt gevormd op basis van bijdragen die elk individu tijdens zijn hele loopbaan heeft afgedragen. Toch kunnen we de wettelijke pensioenen van werknemers en zelfstandigen niet bepaald riant noemen. En dan spreken we meestal nog over de bedragen voor een volledige carrière. Wie niet aan 45 loopbaanjaren komt – omwille van niet-gewerkte periodes of een vervroegde pensioenering – moet het met nog minder stellen...

We beleven een tijd van ontslagen en langdurige werkloosheid. Oudere werknemers worden daar vaak als eersten de slachtoffers van. En dan zijn er de vele anderen die zo weinig respect krijgen dat ze het liefst zo snel mogelijk met pensioen gaan. Zo ontstaat een grote groep arme gepensioneerden. En toch is België het enige land dat gepensioneerden die een centje bijverdienen blijft straffen.

Het gaat hier om een flagrant gebrek aan politieke visie! Het recht op werk staat los van het recht op een pensioen. Dat onze buurlanden zoveel inspanningen doen om gepensioneerden te laten werken - ze laten zelfs een totale cumul werk + pensioen toe! -, bewijst dat zij wél begrepen hebben dat de economie nood heeft aan de rijkdom van hun ervaring en knowhow.”

Meer info: www.seniorflex.org

FRANK BAHMULLER

→ wordt voor dat kalenderjaar een prorataberekening gemaakt (dan geldt dus 3 maanden het grensbedrag voor mensen tussen 60 en 65 jaar, en 9 maanden de grens voor 65-plussers). ■ Voor het jaar dat u met pensioen gaat en begint bij te verdienen, of dat nu voor uw 65ste is of nadien maakt in dit verband niets uit. Stel dat u met pensioen gaat op 1 september. Dan zult u voor dat jaar maar 1/3de van het grensbedrag mogen bijverdienen.

Sancties bij overschrijding.

Overschrijdt u de grenzen met minder dan 15%, dan zal het pensioen waarop u normaal recht zou hebben, verminderd worden met het percentage van de overschrijding. Wie meer dan 15% te veel verdient, kan zijn pensioen kwijtspelen voor dat betrokken jaar.

In ons voorbeeld: De inkomensgrens voor het (netto belastbare) inkomen van een zelfstandige tussen 60 en 65 jaar en zonder kinderlast, ligt vast op € 5937,26 per jaar. Na aftrek van de sociale bijdragen en de beroepskosten bedraagt het inkomen van Julien echter € 6500. Dit is 9,5% meer dan de toegelaten grens (100: 5937,26 x 6500 = 109,478%). Vermits hij minder dan 15% te veel verdient, zal zijn pensioen proportioneel verminderd worden. In zijn geval met 9,5% of € 95 per maand.

Geen grenzen voor artistiek of wetenschappelijk werk.

Als het werk niet commercieel is (er wordt geen handel mee gedreven en het heeft geen weerslag op de arbeidsmarkt), dan gelden er geen grenzen voor artistieke of wetenschappelijke werken.

Let op voor de fiscus!

Verdient u bovenop uw pensioen nog iets bij, dan staat ook de fiscus klaar om zijn deel van de koek te

ontvangen. Wie uitsluitend een vervangingsinkomen ontvangt (een pensioen, een werkloosheidsuitkering,...), betaalt geen belastingen als zijn inkomen niet méér bedraagt dan een bepaalde grens. Voor de pensioenen bedraagt die grens iets minder dan € 14.000 (aanslagjaar 2010, dus voor de inkomsten van 2009). Bedraagt uw pensioen meer dan deze grens, dan hebt u net als de andere belastingplichtigen recht op een belastingvrije som (€ 6690 voor inkomstenjaar 2009). De fiscus kent bovendien een belastingvermindering toe van € 1861,42 voor vervangingsinkomsten. Deze belastingvermindering wordt echter geleidelijk afgebouwd voor wie naast zijn pensioen nog andere inkomsten heeft. Zo wordt u eigenlijk twee keer belast op uw bijverdienste: eerst via de gewone progressieve belastingtarieven en vervolgens door het wegvallen van een stuk van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens. Zo kan het zijn dat u van uw bijverdienste weinig tot niets overhoudt!

In ons voorbeeld: Als Julien enkel zijn pensioen van € 12.000 als inkomen zou ontvangen, betaalde hij geen belastingen vermits hij dan onder de grens bleef. Maar nu hij een extra inkomen van € 9000 ontvangt, wordt dat bij zijn pensioen geteld en wordt hij op dit totaalbedrag belast. Gebaseerd op zijn (geschatte) reële inkomsten, zal hij per jaar uiteindelijk ongeveer € 1323 sociale bijdragen moeten betalen. Zo blijft een belastbaar inkomen over van € 19.667. Na alle toegepaste verminderingen zal hij dan bovendien nog eens € 3383 belastingen moeten ophoesten (7% gemeentebelasting inbegrepen).

WEETJE Verdient u nog wat bij als auteur, dan betaalt u een roerende voorheffing van 15% maar u hoeft uw extra inkomen niet meer aan te geven in de personenbelasting. ■